

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov **1/ V.**, a **2/ O.** oboch bývajúcich v B., zastúpených JUDr. Drahomírom Tomčom, advokátom so sídlom v Bratislave, Koceľova 9, proti žalovanej **E.**, bývajúcej vo V., zastúpenej JUDr. Rastislavom Kuklisom, advokátom so sídlom v Bratislave, Panenská 23, **o určenie vlastníckeho práva a o nariadenie predbežného opatrenia**, vedenej na Okresnom súde Pezinok pod sp. zn. 6 C 109/2009, o dovolaní žalovanej proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 30. augusta 2013 sp. zn. 4 Co 442/2013 rozhodol

t a k t o :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

V priebehu konania o určenie vlastníckeho práva Okresný súd Pezinok na návrh žalovanej uznesením z 20. júna 2013 č. k. 6 C 109/2009-265 nariadil predbežné opatrenie, ktorým uložil žalobcom povinnosť strpiet prechod žalovanej a jej rodinných príslušníkov cez pozemky zapísané v katastri nehnuteľností pre kat. úz. B. na liste vlastníctva Č. ako parcely registra C. - zastavané plochy a nádvoria o výmere X. a Č. - zastavané plochy a nádvoria o výmere X., a to až do právoplatného skončenia konania vo veci samej. V odôvodnení uznesenia uviedol, že je splnený predpoklad pre nariadenie predbežného

opatrenia, a to existencia naliehavej potreby dočasnej úpravy pomerov účastníkov, pretože bez takejto úpravy by bol žalovanej znemožnený prístup, resp. užívanie rodinného domu, ku ktorému je v katastri nehnuteľností zapísané jej vlastnícke právo.

Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací na odvolanie žalobcov uznesením z 30. augusta 2013 sp. zn. 4 Co 442/2013 uznesenie súdu prvého stupňa zmenil tak, že návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietol, keď na rozdiel od súdu prvého stupňa dospel k záveru, že nie sú splnené zákonné podmienky na nariadenie predbežného opatrenia, nakoľko medzi navrhovaným predbežným opatrením a rozhodnutím vo veci samej nie je vecná súvislosť.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala dovolanie žalovaná. Žiadala, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie zmenil tak, že potvrdí uznesenie prvostupňového súdu, resp. aby napadnuté uznesenie, prípadne aj spolu s uznesením prvostupňového súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Uviedla, že postupom odvolacieho súdu jej bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.), a to tým, že pokiaľ odvolací súd zistil vadu návrhu na nariadenie predbežného opatrenia spočívajúcu v absencii údajov, čoho sa mieni domáhať návrhom vo veci samej, mal túto vadu odstrániť postupom podľa ustanovenia § 43 O. s. p. Za odňatie možnosti konať pred súdom označila aj to, že rozhodnutie odvolacieho súdu odôvodnené vadou návrhu je aj rozhodnutím prekvapivým, a že odvolací súd nerešpektoval viazanosť rozsahom a dôvodmi odvolania.

Žalobcovia vo svojom vyjadrení k dovolaniu žalovanej žiadali tento mimoriadny opravný prostriedok ako neprípustný zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.) bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O. s. p.) skúmal najskôr to, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O. s. p.), a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O. s. p.) dospel k záveru, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, voči ktorému takýto opravný prostriedok nie je prípustný.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O. s. p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu. Dovolanie proti uzneseniu je prípustné, ak je ním napadnuté zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 písm. a/ O. s. p.) alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. b/ veta prvá O. s. p.). Podľa § 239 ods. 2 O. s. p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Ako je však výslovne uvedené v § 239 ods. 3 O. s. p., ustanovenia odsekov 1 a 2 neplatia, ak ide o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení, poriadkovej pokute, o znalcovskom, tlmočnom, o odmietnutí návrhu na zabezpečenie predmetu dôkazu vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva a o trovách konania, ako aj o tých uzneseniach vo veciach upravených Zákonom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením.

V prejednávanej veci je dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu o predbežnom opatrení, ktoré vykazuje znaky jedného z rozhodnutí taxatívne vymenovaných vo vyššie citovanom ustanovení, kde dovolanie nie je prípustné bez ohľadu na spôsob rozhodnutia odvolacieho súdu. Prípustnosť dovolania žalobcu je preto v zmysle ustanovenia § 239 ods. 3 O. s. p. vylúčená.

Ak je súdne konanie postihnuté niektorou z vád vymenovaných v ustanovení § 237 O. s. p., možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, pri ktorých je inak dovolanie z hľadiska § 239 O. s. p. vylúčené. Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 veta druhá O. s. p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných vád uvedených v § 237 písm. a/ až g/ O. s. p., odvolací súd sa ďalej zaoberal otázkou, či nie je daná prípustnosť dovolania v zmysle tohto zákonného ustanovenia, teda či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, spôsobilosti byť účastníkom konania, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad absencie návrhu na začatie

konania, hoci bol podľa zákona potrebný, prípad odňatia možnosti účastníkovi pred súdom konať a rozhodovania vylúčeným sudcom, či konania súdom nesprávne obsadeným. Existencia niektorej z vyššie uvedených vád však dovolacím súdom nebola v konaní zistená.

Námietka žalovanej o odňatí možnosti konať pred súdom tým, že ju odvolací súd nevyzval na odstránenie vady návrhu na nariadenie predbežného opatrenia nebola dôvodná. I keď odvolací súd v odôvodnení svojho uznesenia uviedol, že mu nie je zrejmé, čoho sa mieni žalovaná domáhať v prebiehajúcom konaní, nemožno túto časť vety (majúcej ďalšie pokračovanie) vytrhávať z kontextu a interpretovať ju ako konštatovanie vady návrhu na nariadenie predbežného opatrenia vyplývajúcej z ustanovenia § 75 ods. 2 O. s. p. Z celého odôvodnenia je totiž zrejmé, že odvolací súd uviedol túto okolnosť len v súvislosti s tým, že žalovaná sa v inom konaní domáha zriadenia vecného bremena spočívajúceho v práve cesty, v ktorom už boli vzťahy medzi účastníkmi dočasne upravené a že prípadne nedostatky už v tomto inom konaní nariadeného predbežného opatrenia nemožno podľa jeho názoru sanovať v prebiehajúcom konaní začatom na návrh žalobcov. Ďalej je z odôvodnenia uznesenia odvolacieho súdu zrejmé, že dôvodom zmeny prvostupňového uznesenia bolo nesprávne právne posúdenie veci súdom prvého stupňa, keď na rozdiel od tohto súdu odvolací súd dospel k záveru, že nie sú splnené predpoklady pre nariadenie predbežného opatrenia pre neexistenciu vecnej súvislosti medzi ním a rozhodnutím vo veci samej. Tento záver odôvodnil tým, že pokiaľ žalovaná nevzniesla v konaní o určenie vlastníckeho práva žiaden vzájomný návrh, tak aj prípadným zamietnutím žaloby žalobcov, by sa nevyriešil vzťah, ktorý chcela upraviť predbežným opatrením, t. j. právo prechodu cez ňou špecifikované pozemky žalobcov.

Keďže, ako už bolo uvedené vyššie, odvolací súd nedospel k záveru o procesnej vade návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, nedôvodnou bola aj dovolacia námietka o prekvapivosti jeho rozhodnutia. Z obsahu spisu nepochybne vyplýva, že odvolací súd pri posudzovaní odvolania aplikoval tie isté ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku ako súd prvého stupňa. Preto svojim postupom nevyklúčil žalovanú z realizácie jej procesných práv, ktoré jej Občiansky súdny poriadok priznáva a teda neodňal jej možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p.

Napokon neopodstatnenou bola aj dovolacia námietka o nerešpektovaní viazanosti rozsahom a dôvodmi odvolania. Z obsahu odvolania je totiž zrejmé, že uplatneným odvolacím dôvodom bolo aj nesprávne právne posúdenie veci súdom prvého stupňa.

So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie podľa § 218 ods. 1 písm. c) O. s. p. v spojení s § 243b ods. 5 O. s. p. ako neprípustné odmietol.

Dovolací súd však považuje za potrebné poznamenať, že pokiaľ v konaní vedenom na Okresnom súde Pezinok pod sp. zn. 8 C 195/2009, predmetom ktorého je návrh žalovanej (v označenom konaní žalobkyne) voči žalobcom (v označenom konaní žalovaným) na zriadenie vecného bremena spočívajúceho v práve cesty, bolo právoplatným uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 6 Co 8/2010 z 29. 1. 2010 vyhovené návrhu žalovanej na nariadenie predbežného opatrenia uložením povinnosti žalobcom strpieť prechod žalovanej a jej rodinných príslušníkov cez pozemok parcela č. 510/87 za účelom prístupu k ňou užívanému rodinnému domu, no tento rozsudok je prakticky neúčinný, pretože v dôsledku nezahrnutia aj ďalších nevyhnutných pozemkov žalovanej prístup k domu nezabezpečuje, musí jej byť daná možnosť domáhať sa nápravy tohto stavu. Inak by totiž právoplatné uznesenie krajského súdu, na jednej strane konštatujúce opodstatnenosť dočasnej úpravy pomerov, no na druhej strane nespôsobilé realizovať cieľ tejto úpravy, bolo len formálne (iluzórne), a teda odporujúce základnej povinnosti súdu, ktorou je zabezpečenie spravodlivej ochrany práv účastníkov občianskeho súdneho konania. Túto nápravu možno dosiahnuť návrhom žalovanej na nariadenie predbežného opatrenia (aj vo vzťahu k ďalším nevyhnutným pozemkom) podaným v konaní, v ktorom sa domáha zriadenia vecného bremena. O tomto návrhu je súd povinný rozhodnúť napriek tomu, že konanie je inak prerušené. Poskytnutie len iluzórnej ochrany práva sa totiž prieči princípom právneho štátu, preto odstráneniu tohto nežiadúceho stavu treba dať prednosť pred dôsledkami vyplývajúcimi z prerušenia konania.

O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. c) O. s. p. (s použitím analógie) v spojení s § 243b ods. 5 O. s. p., keď neboli dané dôvody pre použitie odseku 2 tohto ustanovenia, pretože ostatným účastníkom konania v súvislosti s dovolacím konaním žiadne trovy nevznikli.

Toto rozhodnutie prijal senát pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 26. novembra 2014

JUDr. Rudolf Č i r ě, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Zuzana Pudmarčíková